

ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ольга Олександрівна НАГОРНА,

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри мовознавства
Хмельницького університету управління та права,
olha-nahorna@ukr.net

УДК 378.096(735.952.5):341.6

ДОСВІД ЮРИДИЧНОЇ ШКОЛИ УНІВЕРСИТЕТУ МАЯМІ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ З МІЖНАРОДНОГО АРБІТРАЖУ

Зазначається, що міжнародний арбітраж стає популярним інструментом для вирішення транскордонних торговельних й інвестиційних спорів. Ця ситуація спричиняє потребу у висококваліфікованих фахівцях, здатних ефективно застосовувати цей механізм на міжнародній арені. Однією з умов для входження у професію міжнародного арбітражного юриста є отримання ступеня магістра права за спеціальністю «Міжнародний арбітраж». Оскільки США вважається одним з найбільш привілейованих місць проведення арбітражних розглядів у світі, то тут накопичено багатий досвід професійної підготовки магістрів за відповідною спеціальністю. На прикладі юридичної школи Університету Маямі продемонстровано особливості організації такої магістерської програми. Акцент робиться на моментах, які уможливають якісну професійну підготовку майбутніх арбітражних юристів, тобто оптимальне поєднання теоретичного навчання та практичної підготовки, гнучкість та міжкультурний підхід. Очевидним позитивом аналізованої програми є функціонування курсів англійської мови для іноземних абітурієнтів, що приваблює студентів з різних країн світу. Крім того, магістерська програма з міжнародного арбітражу поступово вводить студентів

на ринок праці, пропонуючи їм юридичні практики та стажування у відомих міжнародних арбітражних фірмах у Маямі і за його межами. Відвідування престижних ярмарків вакансій та участь у різних проектах на всій території Сполучених Штатів надає студентам необхідні ресурси і послуги для подальшого пошуку роботи. Ідея аналізованої програми полягає також у тому, щоб домогтися прогресу й успіху не тільки завдяки ґрунтовній теоретичній підготовці юристів нового покоління, а й за допомогою залучення їх до наукових досліджень у галузі міжнародного арбітражу, приділяючи особливу увагу обліковим і статистичним методам, які використовуються в цій галузі.

Ключові слова: професійна підготовка, магістерська програма, міжнародний арбітраж, арбітражний юрист, юридична школа Університету Маямі.

На сьогодні для вирішення транскордонних торговельних й інвестиційних суперечок, які виникають у процесі ведення міжнародного бізнесу, все частіше використовується такий механізм як міжнародний арбітраж. У юридичній школі Університету Маямі створено оптимальні умови для вивчення міжнародного арбітражу, бо місто Маямі вважається світовим центром міжнародної торгівлі, «воротами в Америку» з великою кількістю міжнародних банків та представництв транснаціональних корпорацій, а відтак є популярним місцем для розв'язання спорів шляхом арбітражу [1].

Магістерська програма з міжнародного арбітражу в Університеті Маямі пропонує унікальну освітню послугу для амбітних студентів, які прагнуть отримати ґрунтовні знання у сфері міжнародного арбітражу та можливість побудувати успішну кар'єру [3, р. 10]. Ця програма може зацікавити не лише американських чи іноземних випускників юридичних факультетів, але й досвідчених юристів, які хочуть змінити свою спеціалізацію.

Проблемам міжнародного арбітражу присвячено велику кількість наукових розвідок як зарубіжних (Дж. Лью, Л. Містеліс, М. Мозес, Я. Паулсон, С. Стронг тощо), так і вітчизняних дослідників (К. Кокота, О. Мельник, О. Переверзева, І. Побірченко, Т. Сліпачук та інші). Проте варто зазначити, що всі ці роботи досліджують теоретико-правові та практичні засади здійснення міжнародного арбітражу, аналізують діяльність міжнародних арбітражних установ та вивчають особливості міжнародних документів, які регулюють функціонування міжнародного арбітражу, в той час як питання професійної підготовки фахівців цієї сфери залишаються поза увагою науковців.

Метою дослідження є вивчення, опис та узагальнення напрацьованого досвіду організації магістерської програми «Міжнародний арбітраж» в юридичній школі Університету Маямі.

Отже, магістерська програма «Міжнародний арбітраж» у юридичній школі Університету Маямі за роки існування здобула всесвітнє визнання та авторитет, що пояснюється низкою факторів.

По-перше, підготовка магістрів міжнародного арбітражу здійснюється знаними професорами (Ян Паулссон, Дж. Мартін Хантер, Керолін Лемм, Алберт Ян ван ден Берг, Джон Руні, Сандра Фрідріх та ін.), які активно займаються не тільки науковою діяльністю, але й практичною роботою та успішно передають свої знання та досвід молодому поколінню майбутніх фахівців [2; 3].

Очевидним позитивом аналізованої програми є функціонування курсів для іноземних випускників юридичних факультетів, які не отримали мінімально необхідного для TOEFL чи IELTS результату, а також для тих, кому потрібно вдосконалити свої знання англійської мови перед початком навчання на магістерській програмі «Міжнародний арбітраж». Вивчення юридичної англійської мови починається у весняному семестрі, протягом якого основна увага приділяється розвитку комунікативних та дослідницьких навичок, необхідних для подальшого успішного навчання в магістратурі. Зокрема студенти вивчають такі предмети: «Усне спілкування», «Англійська для юристів», «Введення в правову комунікацію і наукове письмо». Після успішного завершення першого семестру студенти можуть приєднатися до нової групи в осінньому семестрі та приступати до регулярного навчання без необхідності повторно здавати TOEFL або академічний тест IELTS [1].

Студенти за магістерською програмою «Міжнародний арбітраж» можуть вчитися за очною чи заочною формами залежно від власних потреб. Слід зауважити, що за бажанням студента та з дозволу директора програми студент-заочник може перейти на очну форму навчання. Незалежно від форми навчання, студенту необхідно набрати мінімальну кількість кредитів (24 кредити ECTS, 12 з яких повинні бути з міжнародного арбітражу) протягом двох років від початкової дати зарахування. У цілому програма складається з дев'яти місяців інтенсивного теоретичного навчання та практичної підготовки [4].

Студенти повинні обрати певну кількість обов'язкових курсів під час осіннього та весняного семестрів. Іноземні випускники юридичних факультетів зобов'язані також прослухати два додаткові курси: «Вступ до законодавства США» та «Правова комунікація і наукове письмо», — які забезпечують іноземців необхідним теоретичними знаннями [4].

Таблиця 1

**Обов'язкові курси за магістерською програмою
«Міжнародний арбітраж»**

Осінній семестр	Весняний семестр
<i>Основні поняття міжнародного арбітражу / Basic Concepts in International Arbitration (1 кредит)</i>	<i>Арбітраж (розширений семінар) / Advanced Arbitration Seminar (3 кредити)</i>
<i>Вступ до законодавства США / Introduction to U.S. Law (2 кредити)</i>	<i>Нью-Йоркська конвенція (семінар) / New York Convention Workshop (2 кредити)</i>
<i>Міжнародний комерційний арбітраж: перспективи США / International Commercial Arbitration Seminar: A United States Perspective (семінар) (2 кредити)</i>	<i>Подання доказів у міжнародному арбітражі / Presentation of Evidence in International Arbitration (1 кредит)</i>
<i>Правова комунікація (частина I) / Legal Communication I (2 кредити)</i>	<i>Правова комунікація (частина II) / Legal Communication II (2 кредити)</i>

Студенти також повинні вибрати щонайменше три кредити з елективних курсів. Магістерська програма «Міжнародний арбітраж» пропонує широкий вибір курсів з міжнародного арбітражу, в тому числі базові та розширені лекції, практикуми та семінари з питань міжнародного комерційного та інвестиційного арбітражу, а також курси з удосконалення професійних навичок, приміром, «Подання доказів у міжнародному арбітражі».

Таблиця 2

**Елективні курси за магістерською програмою
«Міжнародний арбітраж»**

Осінній семестр	Весняний семестр
<i>Арбітраж на рівнях федерації та штатів / Federal and State Arbitration (2 кредити)</i>	<i>Інвестиційний арбітраж / Investment Arbitration (2 кредити)</i>
<i>Тлумачення договорів та Віденська конвенція про право міжнародних договорів / Treaty Interpretation and the Vienna Convention on the Law of Treaties (1 кредит)</i>	<i>Типовий закон ЮНСІТРАЛ: основні поняття та вплив на Латинську Америку / UNCITRAL Model Law: Fundamental Concepts and Impact on Latin America (1 кредит)</i>

Продовження табл. 2

<i>Міжнародні судові розгляди та міжнародний арбітраж з європейським елементом / Transnational Litigation and International Arbitration with a European Nexus (1 кредит)</i>	<i>Глобалізація та інвестиції / Globalization and Investment (1 кредит)</i>
–	<i>Укладання складних арбітражних застережень / Drafting Complex Arbitration Clauses (1 кредит)</i>

Окрім вузькоспеціалізованих курсів, студенти мають можливість скористатися низкою курсів, які стосуються практики міжнародного арбітражу в цілому. Юридична школа Університету Маямі має цікаві пропозиції для американських та іноземних випускників, які бажають вивчити всі аспекти міжнародного та зарубіжного права, зокрема міжнародне економічне право, міжнародні фінанси, фінансовий облік для юристів, міжнародні ділові операції і ведення бізнесу в Латинській Америці. Крім того, тут важлива увага приділяється питанням двомовної і міжкультурної освіти, відтак деякі курси з права викладаються іспанською мовою для двомовних студентів, які хочуть покращити свої знання правової іспанської [4].

Таблиця 3

**Дотичні курси за магістерською програмою
«Міжнародний арбітраж»**

Осіній семестр	Весняний семестр
<i>Міжнародне право / International Law (3 кредити)</i>	<i>Міжнародне право / International Law (3 кредити)</i>
<i>Торгово-промислові товариства / Business Associations (4 кредити)</i>	<i>Торгово-промислові товариства / Business Associations (4 кредити)</i>
<i>Фінансовий облік для юристів / Financial Accounting for Lawyers (3 кредити)</i>	<i>Колізійне право / Conflict of Laws (3 кредити)</i>
<i>Ведення бізнесу в Латинській Америці / Doing Business in Latin America (3 кредити)</i>	<i>Відповідальність держав у міжнародному праві / International Law of State Responsibility (2 кредити)</i>
<i>Альтернативне вирішення спорів / Alternative Dispute Resolution (3 кредити)</i>	<i>Міжнародні ділові операції / International Business Transactions (3 кредити)</i>

Продовження табл. 3

<i>Міжнародний спорт: основні поняття нормативно-правової бази / International Sports: Basic Concepts of the Legal Framework (1 кредит)</i>	<i>Міжнародне комерційне право / International Economic Law (3 кредити)</i>
<i>Міжнародний навчальний суд / International Moot Court (2 кредити)</i>	<i>Міжнародні фінанси / International Finance (2 кредити)</i>

Професор М. Хантер вважає, що якісні магістерські програми повинні пропонувати своїм студентам щось більше, ніж просто достатні знання предмета, які дозволять успішно скласти письмовий іспит у кінці курсу. На його переконання, магістр права ХХІ ст. ... також прагне в процесі професійної підготовки отримати практичні навички, необхідні для сучасного фахівця. Він зазначає, що в юридичній школі Університету Маямі професор Ян Паулссон розробив інноваційну магістерську програму, яка вдало поєднує теорію та практику міжнародного арбітражу [4].

Найуспішніші студенти мають нагоду отримати два кредити, пройшовши правовий практикум в одній з найпрестижніших міжнародних арбітражних юридичних фірм у Маямі та за його межами, що передбачає не лише додаткове навчання на робочому місці, але й налагодження необхідних ділових контактів.

Крім цього, під час навчання студенти отримують можливість удосконалювати свої практичні навички в міжнародних юридичних змаганнях та міжнародних ярмарках вакансій (*International Arbitration Job Fair in Miami, the New York International Student Job Fair*), долучаючись до різних проектів, ініційованих Міжнародним арбітражним інститутом на базі юридичної школи Маямі / *Miami Law's International Arbitration Institute (IAI)*, Міжнародною торговою палатою (МТП) / *the International Chamber of Commerce (ICC)*, Міжнародним центром з врегулювання суперечок / *the International Centre for Dispute Resolution (ICDR)*, Міжнародною молодіжною спілкою з комерційного арбітражу / *Young ICCA*, асоціацією «Майбутнє арбітражу: Маямі» / *Future of Arbitration: Miami (FAM)* – першою у Південній Флориді група молодих арбітражних практиків, заснованою М. Паулссон у 2010 році, тощо [5].

Публікація статей та робота над власними дослідженнями є також важливою компонентою навчального процесу, що свідчить про необхідність та важливість розвитку науково-дослідницьких навичок майбутніх арбітражних юристів.

Відтак ґрунтовність теоретичних знань, гнучкість при виборі курсів, зв'язок теорії з практикою, міжкультурний підхід до навчання, прогресивні форми роботи, студентська наукова робота є важливими складовими навчального плану магістерської програми «Міжнародний арбітраж», які забезпечують ефективну професійну підготов-

ку майбутніх арбітражних юристів, продукуючи, таким чином, фахівців вищого ґатунку.

Позитивний досвід юридичної школи Університету Маямі щодо організації магістерської програми з міжнародного арбітражу варто переймати та, за можливості впроваджувати в юридичних вищих навчальних закладах України.

Перспективу подальших розвідок вбачаємо в аналізі досліджуваної проблеми в порівняльному аспекті.

Список використаних джерел

1. White & Case International Arbitration LL.M. URL : <https://goo.gl/bkxLPQ>.
2. Arbitration (International): Most in Demand Arbitrators – Global-Wide. URL : <https://goo.gl/95yc8F>.
3. Most Highly Regarded Firms: Arbitration 2014. URL : <https://goo.gl/5EMZsB>.
4. Curriculum: International Arbitration LL.M. URL : <https://goo.gl/GtDTwB>.
5. International arbitration institute. URL : <https://goo.gl/EC9S9E>.

*Рекомендовано до друку кафедрою мовознавства
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 11 від 9 червня 2017 року)*

Надійшла до редакції 11.06.2017

Нагорная О. А. Опыт юридической школы Университета Майами в отношении организации магистерской программы по международному арбитражу

Отмечается, что международный арбитраж становится популярным инструментом для решения трансграничных торговых и инвестиционных споров. Эта ситуация вызывает потребность в высококвалифицированных специалистах, способных эффективно применять этот механизм на международной арене. Одним из условий для вхождения в профессию международного арбитражного юриста является получение степени магистра права по специальности «Международный арбитраж». Поскольку США считается одним из самых привилегированных мест проведения арбитражных разбирательств в мире, то здесь накоплен богатый опыт в отношении профессиональной подготовки магистров по соответствующей специальности. На примере юридической школы университета Майами продемонстрированы особенности организации такой магистерской программы. Акцент делается на моментах, которые обеспечивают качественную профессиональную подготовку будущих арбитражных юристов, в частности это оптимальное сочетание теоретического обучения и практической подготовки, гибкость и межкультурный подход. Явным позитивом рассматриваемой программы является функционирование курсов английского языка для иностранных абитуриентов, что привлекает студентов из разных стран мира. Кроме того, магистерская программа по международному арбитражу постепенно вводит студентов на рынок труда, предлагая им юридические практи-

ки и стажировки в известных международных арбитражных фирмах в Майами и за его пределами. Посещение престижных ярмарок вакансий и участие в различных проектах на всей территории Соединенных Штатов предоставляет студентам необходимые ресурсы и услуги для дальнейшего поиска работы. Идея анализируемой программы заключается также в том, чтобы добиться прогресса и успеха не только благодаря глубокой теоретической подготовке юристов нового поколения, но и при помощи привлечения их к научным исследованиям в области международного арбитража, уделяя особое внимание учетным и статистическим методам, часто используемых в этой сфере.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, магистерская программа, международный арбитраж, арбитражный юрист, юридическая школа университета Майами.

Nahorna, O. O. Experience of the University of Miami School of Law on the Organization of International Arbitration LLM Program

The article proves that international arbitration is becoming a popular tool for resolving cross-border trade and investment disputes. This situation causes a demand for highly skilled professionals able to effectively apply this mechanism on the international arena. One of the preeminent conditions for entry into the profession of an international arbitration lawyer is to get LLM degree in the specialty «International Arbitration». As the USA is one of the most privileged places of arbitration in the world, it has accumulated rich experience in training masters in the relevant specialty. On the example of the University of Miami School of Law we demonstrate general features of the organization of the LLM program. The emphasis is devoted to the points that enable a high-quality training of future arbitration lawyers, particularly these are the optimal combination of theoretical education and practical training, flexibility and intercultural approach. The obvious positive is a three-semester English course, designed for foreign-trained law graduates, what attracts students from countries across the world. Moreover, the International Arbitration LL.M. Program gradually introduces students into the job market, developing legal practicum and internship opportunities with famous international arbitration firms in Miami and beyond. Visiting prestigious job fairs and interviewing events throughout the United States provides students with necessary resources and services for further job search. The idea of the analyzed program is to get progress and success not only through the education of the new generation of arbitration lawyers, but also through research in international arbitration with the greatest focus on the accounting and quantum methods used in this sphere.

Keywords: professional training, LLM program, international arbitration, arbitration lawyer, the University of Miami School of Law.

